

TEGEVUSARUANNE 2013

JA

TEGEVUSPLAAN 2014

Hea lugeja,

2013. aasta oli Eesti Lastekirjanduse Keskusele (ELK) juubeliaasta, möödus 80 aastat keskuse asutamisest. 12. novembril 1933 loodi Tallinna Noorteraamatukogu, mis asus praeguse Tallinna Keskraamatukogu (Estonia pst 8) hoone alumisel korrusel ja teenindas lapsi 3. klassist kuni keskkooli lõpetamiseni. Seega on see tähtpäev meil ühine Tallinna Keskraamatukoguga, sest just sellest kogust ja nendest töötajatest kasvas hiljem välja Lasteraamatukogu.

Ümmargused tähtpäevad annavad põhjust heita pilk eilsesse, hinnata tänast ja mõelda homsest. Ja mis peamine, tänada oma sõpru ja toetajaid, kes meile teekaaslasteks olnud. Just sellise sisu ja hõnguga 2013. aasta oligi.

Kui keskuse ettevõtmiste siht püsib paigas – pakkuda lastele rikkalikku lugemisvara ja innustada neid lugema, siis vorm ja meetodid muutuvad, ikka selleks, et olla uus, huvitav ja üllatav. Tänapäevaste tegijate soov on lihtne ja siiras – juhatada laps võimalikult varajases kasvueas raamatu juurde ning aidata tal leida üles selles peituvad väärtused. Usume, et laste lugemisvarast sõltub nende suhtumine trükisõnasse, lugemisoskus ja -huvi, keeleline areng aga ka arusaamine ja suhtumine meid ümbritsevasse. Teame, et selle soovi täitja peab olema avatud ja asjatundlik, uuriv ja uudishimulik, sõbralik ja koostööaldis. Ja just selline püüab Eesti Lastekirjanduse Keskus olla, et täita oma vastutusrikast rolli rahvuskultuuri säilitaja ja tutvustajana, valdkondliku arendus- ja kompetentsikeskusena ning lastekirjanduse ja lugemise populariseerijana.

Uusi raamatuid ja lugemisrõõmu pakkus 2013. aasta rohkelt. Ilmus üle 600 nimetuse eestikeelseid lasteraamatuid, millest ligikaudu 60% on jätkuvalt tõlked. Teemadelt ja žanriliselt on raamatute valik üsna rikkalik, vajaka jääb vaid kümne- kuni neljateistaastastele lastele suunatud lugemisvarast. Varasemast rohkem ilmus kvaliteetseid ja professionaalselt teostatud pildiraamatuid. Saaki andsid ka loomekonkursid, aasta jooksul ilmusid noorteromaani võidutööd ning järke ootavad lastejutuvõistluse „Minu esimene raamat” võitjad.

Suurenenud komplekteerimisraha võimaldas osta rohkem raamatuid ning see mõjus positiivselt laenutuste arvule. Raamatukogu kasutust on tõstnud ka laste vabaaja- ja huvitegevuste laienemine ning keskuses toimivate ürituste kasv. Möödunud aasta oli rohke raamatukingete poolest ja seda eelkõige tänu IV Tallinna illustratsioonitriennaalil osalenud kunstnikele ning keskuse juubeli külalistele. Meie suurimad tänud kõikidele kinkijatele!

Aastat ilmastasid mitmed traditsioonilised ettevõtmised, nagu 20. ettelugemise päev, mille teemaks oli „Loeme eesti loomamuinasjutte”, 3.-4. klasside õpilaste üle-eestiline kirjandusmäng, muuseumiöö ning kirjandusfestivali Head Read lasteprogramm. Keskuse 80. sünnipäeva tähistati lastekirjanike ja kunstnike ringreisiga mööda Eestit ning ilmus raamat „Sünnipäevalood”, mis sisaldab sünnipäevateemalisi jutte ja luuletusi meie armastatud lastekirjanikelt koos uute piltidega eesti parimatelt illustraatoritelt.

Keskuse kogusid eksponeeriti varakambris ning raamatu- ja illustratsiooninäitustel nii oma majas kui ka mujal Eestis ja välismaal. Üks ainulaadsemaid illustratsiooninäitusi „Ristipidi lood. Mese itt, mese ott” sündis projektist, mille osapoolteks olid keskus, Eesti Instituut Ungaris, Ungari Instituut Eestis, Eesti Kujundusgraafikute Liit ning paljud Eesti ja Ungari kirjanikud ja illustraatorid. Aasta alguses avati

Soomes mahukas Eesti illustraatorite rändnäitus „Etelästä tuulee. Lõunatuul puhub”, mis hõlmas 15 eesti illustraatori pilte ja 20 nukukunstniku nukku. Samuti oli 2013. aasta taas Tallinna illustratsioonitriennaali aasta, mille korralduses osaleti ühe koostööpartnerina.

Keskuse üks olulisematest tegevustest on järjepidev lastekirjanduse tutvustamine kõikvõimalikel viisidel sõltuvalt sihtrühma vanusest ja huvidest. Hea koostöö toimib koolide ja lasteaedadega, raamatukogudega, eriaseltsidega. 2013. aastal täiendasime koolidele ja lasteaedadele suunatud haridusprogramme, toimusid mitmed õpipäevad ja seminarid. Uue ettevõtmisena sündis koostöös Tuglase ja Underi Kirjanduskeskusega aastaseminar „Laps kirjanduses”, mille fookuses on lapse kujutamine ilukirjandustekstides. Seminaril esinesid ettekannetega lastekirjanduse uurijad. 2014. aastal avaldatakse ettekanded ELK toimetistes.

Olulisel kohal on teavitustöö lapsevanematele, õpetajatele, raamatukoguhoidjatele jt kes soovivad ja vahendavad lugemisvara lastele. Olulisim areng selles vallas oli keskuse uue kakskeelse (eesti, inglise) kodulehe avamine 2013. aasta alguses.

Head meelt teevad tunnustused ja seda nii tunnustuse saaja kui jagajana. Muhvi auhinna sai keskuse lastekirjanduse uurija Jaanika Palm sisuka ja põhjaliku kirjatöö eest lastekirjanduse vallas. Aasta Rosina auhind, millega tunnustatakse aasta kõige omanäolisemat lasteraamatut, andis keskuse töötajatest koosnev žürii sel aastal üle juba 10. korda. Auhinna pälvis Anti Saar raamatuga „Kuidas meil asjad käivad”. Jagati preemiaid kauneimate lasteraamatute tegijatele ning aidati kaasa Kultuurkapitali lastekirjanduse preemia valimisele. Aasta lõpus algasid ettevalmistused XII Nukitsa konkursi läbiviimiseks 2014. aastal.

Sõprade ja toetajate abil sai tehtud mitmeid ettevõtmisi sooviga, et lapsed ja raamatud sagedamini kokku saaksid. Aasta üks mahukamaid projekte sündis koostöös heategevusfondiga Aitan lapsi, mille tulemusel jõuavad 2014. aastal kõikide Eesti maakonnahaiglate lasteosakondadesse raamatukarussellid uuema lastekirjandusega.

Rõõmu teeb, et Eesti lastekirjanike loomingu avaldamine välismaal on kasvavas trendis ja seda suuresti tänu EASi rahastatud projektile „Eesti kirjanduse eksport maailma”. Jätkuvalt on edukaim autor Piret Raud, kuid ilmunud või ilmumas on ka Aino Perviku, Andrus Kivirähki, Leelo Tungla, Kristiina Kassi jt raamatud.

2013. aasta oli oma sisukuselt juubeliaasta vääriline ning seadis lati järgnevateks aastateks. Lastekirjanduse keskus oli ja on jätkuvalt avali ja avatud kõikidele väikestele ja suurtele lugejatele ja raamatusõpradele. Meile on oluline kujundada oma maja ja teenuseid nii, et siia teatakse ja soovitakse tulla, et siit minnakse vaimselt rikkama ja rõõmsana ning veel olulisem, et siia soovitakse tagasi tulla. Tere tulemast!

Triin Soone
keskuse direktor

TÄHTSÜNDMUSED 2013

8. jaanuar – ungari illustraatorite Kinga Rofuszi ja Katalin Szegedi näitus „Raamatupilte madjarite maalt” avamine
11. jaanuar – eesti illustraatorite rändnäituse „Etelästä tuulee / Lõunatuul puhub” avamine Soomes Hyvinkääl
12. jaanuar – telekanal France 2 ja prantsuse ajakirjanikud tutvusid keskusega ja osalesid Andrus Kivirähki raamatu „Lotte reis lõunamaale” esitlusel
31. jaanuar – tõlkija Bibi Raid ulmeklubil külas
1. veebruar – keskuse raamatukunstipremia konkursil „5 kauneimat Eesti lasteraamatut” pälvis Kristi Kangilaski raamatuga „Päike läheb puhkusele”
5. veebruar – Tiia Metsa ja Marko Pikkati isikunäituste avamine
16. veebruar – kohtumine luuletaja Sulev Olliga
21. veebruar – Tallinna lasteaedade etluspäev
25. veebruar – Eesti Lastekirjanduse Keskus, Eesti Lugemisühing, Emakeeleõpetajate Selts ja lasteraamatukoguhoidjad valisid välja „Head lasteraamatud 2012”
28. veebruar – tõlkija Sash Uusjärv ulmeklubil külas
5. märts – lastekirjanduse aastakoosolek. Lastekirjanduse uurijale Jaanika Palmile anti üle Muhvi auhind
6. märts – Eesti ja Ungari illustraatorite näituse „Ristipidi lood / Mese itt, mese ott” avamine
8. märts – Kultuurkapitali kirjanduse sihtkapitali lastekirjanduse aastapremia nominentide esinemine
11. märts – Pavel Varunini muinasjuturaamatu „Räabis” esitlus
12. märts – algas lasteombudsmani ja Eesti Lastekirjanduse Keskuse kirjutamisvõistlus „Lapse hääl”
12. märts – tähestikuraamatu „Piilu sahtli sisse” esitlus
16. märts – kohtumine raamatu „Lugu Keegi Eikellegitütre isast” autori Kätlin Kaldmaa ja illustraatori Marge Nelgiga
18. märts – nukukunstnik Anna Sažina isikunäituse avamine
20. märts – algas lasteraamatute konkurss Põlvepikuraamat
21. märts – hea lugeja päev
- 25.-28. märts – eesti lastekirjandus Bologna lasteraamatumusil

26. märts – noorteromaani võistluse võitjate autasustamine
2. aprill – rahvusvahelise lasteraamatupäeva tähistamine Tallinna koolide algklasside parimate etlejate ja kirjanikega. Soome ja eesti lastekirjanduse ühisseminar „Silta meren yli” Helsingis Annantalos
6. aprill – üle-eestilise 3.-4. klassi õpilaste kirjandusmängu finaali Rahvusraamatukogus. Sten Roosi nimelise laste muinasjutuvõistluse pidulik lõpetamine Tallinna raekojas
- 15.-17. aprill – eesti lastekirjandus Londoni raamatumessil
16. aprill – Izolda Krivienė lasteraamatu „Kuningate saladus” esitlus
20. aprill – Ellen Niidu raamatu „Pille-Riin” sünnipäev
29. aprill – Sveta Aleksejeva kaisukarude näituse avamine
2. mai – vene kunstnike Jekaterina Silina ja Victoria Fomina näituste avamine
7. mai – lasteraamatukogutöötajate õpipäev
9. mai – ulmeklubi kirjandusviktoriin 10-16-aastastele fantaasiakirjanduse huvilistele Tallinna noortenädala raames
18. mai – muuseumiöö
30. mai - 1. juuni – kirjandusfestivali HeadRead lasteprogramm keskuses
1. juuni – lastekaitsepäev. Lasteombudsmani ja Eesti Lastekirjanduse Keskuse kirjutamisvõistluse „Lapse hääl” võitjate autasustamine. Lasteraamatute vahetuslaat „Sulle-mulle”
- 6.-8. juuni – Tallinn Treff Festival keskuses
26. juuni – klassikaliste inglise puunukkude näituse „Albioni roos” avamine
2. august – Sari Airola (Soome) ja Ede Peebo isikunäituste ning nukunäituse „Pitspall” avamine
9. september – valgevene illustraatorite Hanna Karaleva ja Aliaksandr Džiamidau isikunäituste avamine
- 9.-10. september – keskus Tuglase Seltsi kutsel külas Turus elavatel eesti lastel
11. september – kogumiku „Laste rõõm” II osa esitlus
16. september – kohtumine itaalia/prantsuse lastekirjaniku ja koomiksiautori Davide Cali’ga
17. september – Anne Velli raamatu „Laps laulab ja mängib” esitlus
20. september – seminari eesti lastekirjandusest Helsingis koostöös Eesti Vabariigi Suursaatkonnaga Soomes ja Soome kirjanduse teabekeskusega

24. september – digi-Tähekesse esitlus
25. september – Leelo Tungla raamatu „Porgand töötab porgandina” esitlus
26. september – Euroopa keeltepäeva tähistamine koos Euroopa Komisjoni Eesti esindusega
- 3.-4. oktoober – kohtumised austria jutuvestja ja kirjaniku Folke Tegetthoffiga
- 4.-5. oktoober – Läänemeremaade illustraatorite kohtumine ja meremuinasjuttude näituse avamine Gdanskis
4. oktoober – mänguhobuste näituse „Hobusega ümber maailma” avamine
7. oktoober – uue laste aimeajakirja Minu Maailm esitlus
8. oktoober – Eesti ja Ungari illustraatorite näituse „Ristipidi lood / Mese itt, mese ott” avamine Petőfi Kirjandusmuuseumis Budapestis
11. oktoober – Kristel Maamägi ja Moonika Maidre värvimis- ja joonistamisraamatu „Moos, putukad ja ilmaolud” esitlus
- 9.-13. oktoober – eesti lastekirjandus Frankfurdi raamatumessil
- 12.-13.oktoober – keskus näitus-messil „Art Teddy Planet” Saku Suurhallis
16. oktoober – ettelugemisvõistluse „Loeme eesti loomamuinasjutte” Tallinna voor
19. oktoober – ettelugemisvõistluse „Loeme eesti loomamuinasjutte” vabariiklik lõppvoor
22. oktoober – seminar „Laps kirjanduses” koostöös Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega
23. oktoober – Tallinna algklassiõpetajate õpipäev „Sügisest sügisesse”
- 24.-26. oktoober – eesti lastekirjandus Helsingi raamatumessil
25. oktoober – kaisukaru 111. sünnipäevale pühendatud näituse „Kunstniku ateljees” avamine
29. oktoober – Aino Perviku venekeelsete lasteraamatute esitlus
30. oktoober – Põlvepikuraamatu konkursi võitjate autasustamine
31. oktoober – kirjanik Andrus Kivirähk ulmeklubil külas
- November – keskuse 80. aastapäeva pidustused
2. november – kohtumine kirjaniku ja illustraatori Piret Rauaga
5. november – Tallinna IV illustratsioonitriennaali „Pildi jõud” avamine Eesti Rahvusraamatukogus. Keskuse eripreemia pälvis Regina Lukk-Toompere. Varvara Alay (Venemaa) ja Judith Clay (Saksamaa) isikunäituste avamine keskuses

9. november – kohtumine raamatu „Kui ma oleksin vanaisa” autori Indrek Koffi ja illustraatori Marion Unduskiga
12. november – 80 aastat keskuse asutamisest (1933). Ilmus raamat „Sünnipäevalood”
- 12., 14., 19. november – lastekirjanike tuur Jõgeva, Lääne, Lääne-Viru ja Rapla maakonnas
16. november – kohtumine raamatu „Vahva Toomas” autori Tiia Metsaga
23. november – kohtumine lastekirjanik Kadri Hinrikusega
28. november – keskuse 80. sünnipäeva tähistamine. Aasta Rosina auhinna pälvisid kirjanik Anti Saar ja illustraator Alvar Jaakson raamatuga „Kuidas meil asjad käivad”
- 28.-30. november – Piret Raud Prantsusmaal Montreuili lasteraamatufestivalil
29. november – algas noorteromaani võistlus
30. november – kohtumine raamatu „Kuidas meil asjad käivad” autori Anti Saarega
3. detsember – türgi illustraatori Feridun Orali isikunäituse „Punane õun” avamine
6. detsember – jõulud koos Nukuteatriga, esietendus lavastus „Muinasjutud paberil”

ORGANISATSIOON JA MAJANDAMINE

Lastekirjanduse keskus täitis aktiivselt oma rolli nii lastekirjanduse arendaja ja populariseerijana kui ka laste lugemisharjumuste kujundajana. Olulisel kohal oli laste koolielu ja vabaaja rikastamine raamatute ja kirjandusega. Nende ülesannete täitmiseks oli pöhirõhk koostööl nii lastekirjanduse loojate – autorite ja kirjastajate kui ka vahendajatega – lasteraamatukoguhoidjad, õpetajad, lapsevanemad. Aruandeaastal osalesime kultuuripoliitika aluste väljatöötamisel raamatukogude ja kirjanduse valdkonnas ning esitasime ettepanekuid kirjanduse ja kirjastamise kui loomemajanduse ühe osa edasisteks arenguteks.

Personal

Strateegilisel tasandil oli oluline olemasoleva personali kompetentside analüüsimine ja maksimaalne rakendamine. Samuti mitmes tugivaldkonnas teenuste sisseostu kavandamine, mitte töötajate täiendav värbamine. Alustasime veebimeistri ning laste huviringide ja vabaajategevuste juhendaja teenuste sisseostu. Koosseisuliselt suuri muudatusi ei toimunud. Septembris alustas tööd täiendav infoleti administraator 0,25 koormusega, et katta laupäevad ja argipäevade õhtused lahtiolekuajad ning välissuhete koordinaator alustas tööd täiskoormusega. Personaliraha vähesuse tõttu jäi loomata turundusjuhi ametikoht. Samas vajadus selle järele on jätkuvalt väga suur, arvestades keskuse tegevuse ulatust ja sihtrühmade paljusust.

Töötajad osalesid vastavalt võimalustele täiendkoolitustel ning erialastel konverentsidel ja seminaridel. Aasta lõpus toimus meeskonnakoolitus kogu personalile. Kuna mitmed erialased üritused korraldas keskus ise, siis oli töötajatel võimalus nendel osaleda.

Eelarve

Keskuse 2013. aasta eelarve oli 382 983 eurot, millest riigitulu oli planeeritud 362 433 eurot ja omatulu 20 550 eurot (laekus 19 703 eurot). Riigilt saadud eelarve suurenes võrreldes eelneva aastaga 41 905 eurot. Personalikulude tõus 19 669 eurot võimaldas tõsta töötajate palka keskmiselt 5,5%. Majandamiskulude tõusuga kaeti kütte ja elektri hinnatõusud, suurendati komplekteerimisraha ning teostati keskuse 80. aastapäeva tähistavaid ettevõtmisi.

2013. aastal käivitus mitmekesisem tegeluste ja ürituste programm. See suurendas märkimisväärselt omatulu ning küllastajate arvu. Omatulust kaeti valdavalt teenuste pakkumisega kaasnevaid kulusid ning uuendati keskuse sisustust ja arendati kodulehte.

2013. aastal kulutati keskuse kogude täiendamiseks 11 500 eurot. See võimaldas kogusid komplekteerida nii sisult kui ka eksemplaarsuselt rahuldaval tasemel.

1. juulil 2013. aastal läks keskuse haldamine üle Riigi Kinnisvara ASile (RKAS). Üürileping ning teenuste hinnad fikseeriti kaheks aastaks. Jätkuvalt hõlmab majandamiskuludest kõige suurema osa ruumide rent: 20 983,44 eurot tasuti Muuseumiehituse SAle ning 24 480,68 RKASele.

Energiakandjate hinnatõus tõstis kulusid küttele ja elektrile. Kütet kulus 2013. aastal 138,23 MW/h maksumusega 10 366,32 eurot. Võrreldes eelneva aastaga oli kulu küll 29,7 MW/h väiksem, kuid

ühiku rahaline maksumus suurem. Elektrit kulus 61 736 KW/h maksumusega 7408,40 eurot. Võrreldes eelneva aastaga on tarbitud kogus väiksem, kuid summa suurem.

Sihtotstarbelisi tulusid laekus 14 315 eurot järgnevalt:

Kultuurkapitalilt

- Raamatu „Eesti lastekirjandus 1991-2012” väljaandmiseks 4800.-
- ELK 80. sünnipäeva tähistava kirjaniketuuri korraldamiseks 1000.-
- Ajakirja Nukits honorarideks 1030.-

Kultuuriministeeriumilt

- Ettelugemiskonkursi „Loeme eesti loomamuinasjutte” korraldamiseks 685.-
- ELK 80. aastapäeva tähistamiseks ja raamatu „Sünnipäevalood” väljaandmiseks 4000.-
- ELK infotehnoloogia arenduseks 1700.-

Hasartmängumaksu Nõukogult

- Üle-eestilise 3.-4. klasside kirjandusmängu korraldamiseks 1100.-

Asutuse endine direktor Anne Rande kinkis keskusele juubelisünnipäevaks 1500 eurot originaalillustratsioonide ostmiseks.

2013. aastal eraldas Kultuuriministeerium läbi Riigi Kinnisvara ASi keskusele investeeringuteks 70 000 eurot. Sellest uuendati Edgar Valteri galerii ekspositsiooni, fuajee sisustust, renditati muuseumi inventari, hangiti suure saali video- ja helitehnika ning soetati pööningule laste huvitegevuseks sobivad töölaudad. Täielikult vahetati välja muuseumi valgustus. Koostöös RKASega kuulutati riigihanked välja 2013. aasta sügisel ning tööd lõpetatakse 2014. aasta kevadeks.

Keskuse 2014. aasta eelarve on kinnitatud summas 455 457 eurot, millest riigitulu põhitegevuseks on 432 907 eurot ja omatulu prognoos 22 550 eurot.

Haldamine

2013. aastal läks keskuse vara haldamine üle Riigi Kinnisvarale ASile ja seoses sellega muutusid mitmed teenusepakkujad ja partnerid. Hoone tehnosüsteemid toimusid 2013. aastal tõrgeteta, regulaarselt teostati kõiki hooldustöid koostöös firmaga Hooldus Pluss OÜ. Keskuse turvalisuse eest vastutab G4S.

IKT arendused

2013. aastal liitusime Kultuuriministeeriumi infoturbe juhtimise süsteemi projektiga. Riigihanke tulemusena sai asutuseväliseks teenuseosutajaks firma FocusIT OÜ, kelle esindaja kaardistas keskuse tööprotsessid ja infovarad. Monitooringu süsteem käivitub 2014. aastal.

Osalesime Registrate ja Infosüsteemide Keskuse poolt korraldatud laua- ja sülearvutite riigihankes.

Keskuse arvutivõrgus muudatusi ei toimunud, 2013. aastal töötas selles 16 töökohaarvutit, 3 serverit, 3 koopiamasin-printerit ja 1 bürookombain/võrguprinter (kopeerib, prindib ja skaneerib värvilisena nii A4 kui ka A3 formaati). Viimane vajas 2013. aastal taas põhjalikku remonti. Kõik töökohaarvutid on internetiühendusega. Keskuse valduses on 3 sülearvutit.

2013. aastal vahetasime välja kaheksa aastat kasutuses olnud switchid. Sellega likvideerisime arvutivõrgus tekkinud avariihohtliku olukorra. Paigutasime e-maili teenuse veebiserverist eraldi riistvarale. Vahetasime välja ühe töökohaarvuti ja kaks monitori. Ostsime ühe lokaalse printeri ja mitmeid tarvikuid. Keskuse küllastajate kasutuses on kaks arvutitöökohta. Majas on Wifi leviala. Välja tuli vahetada üks wifi saatja.

Turundus ja kommunikatsioon

Avalikkust teavitasime erinevate meediumitega: koduleht, ajakirjandus, sotsiaalmeedia, trükised, välireklaam, portaalid, listid jne. 2013. aasta alguses valmis keskuse uus kakskeelne (eesti, inglise) koduleht, mis avanes avalikkusele 22. veebruaril. Keskuse kodulehel registreeriti aastaga 74 577 külastust. Seoses statistika mooduli muutumisega ei ole võimalik esitada võrreldavat statistikat. Sügisel vahetasime probleemide tõttu kodulehe koostööpartnerit ning iPenelo asemel alustas teenuse pakkumist OÜ Ridamisi. Tänu sellele said aasta lõpuks mitmed kodulehe probleemid lahendatud.

Ajakirjanduse huvi lastekirjanduse ja lugemise teemade vastu on suurenemas. Kõik pressiteated leidsid meedias kajastust, samuti tundis ajakirjandus korduvalt omaalgatuslikult huvi meie tegemiste vastu ja tõstatas teemasid. Seoses keskuse juubeliga ilmusid pikemad artiklid ajakirjas Raamatukogu ja ajalehes Õpetajate Leht. Meediale anti arvukalt intervjuusid, põhjalikumad olid Tallinna TVle, Vikerraadiole ja Klassikaraadiole antud intervjuud Triin Soonega ning Jaanika Palmi intervjuu-loeng telekanalile Orsent eesti lastekirjanduse klassikutest. Hea koostöö toimus rahvusringhäälingu saatega Kirjandusministeerium ja Laste lood. Planeeritud uudiskiri jäi loomata ressurside puudusel.

2014. AASTAL ON KAVAS

- Tagada keskuse hoone järjepidev hooldus ja korrashoid koostöös Riigi Kinnisvara ASiga;
- lõpetada investeeringuga kaasnenud renoveerimis- ja uuendustööd;
- juurutada infoturbesüsteem ja koolitada personali;
- uuendada riist- ja tarkvara vastavalt vajadustele ja rahalistele võimalustele;
- juurutada Zabbixi põhine serverite monitooring;
- võtta fuajee müügiletis kasutusse panga makseterminal;
- võtta tööle turundusjuht, et parendada väliskommunikatsiooni, analüüsida olemasolevaid võimalusi ja vahendeid ning luua valdkonna teavet vahendav uudiskiri.

KOGUD. LUGEJATEENINDUS

Kogude seis ja täienemine

Keskuses on 1. jaanuari 2014 seisuga arvel 59 090 arvestusüksust väärtusega 243 665 eurot, neist on raamatuid 56 109. Aasta jooksul võeti arvele 1789 arvestusüksust, neist 1760 olid raamatud. Kogudesse lisandus 1179 uut nimetust, telliti 32 nimetust perioodikaväljaannet.

Aruande aasta eelarves oli kogude täiendamiseks 9500 eurot. Eelarve korrigeerimise käigus lisandus aasta jooksul veel 2000 eurot. Seega oli komplekteerimiseks kasutada viimaste aastate suurim summa 11 500 eurot. Tänu sellele sai üht põhiülesannet – lastekirjanduse kogumist, säilitamist ja kättesaadavaks tegemist täita täies mahus. Kui varasemate aastate komplekteerimisraha nappus sundis tegema mitmeid keerulisi valikuid, sealhulgas vähendama eksemplaarsust, siis 2013. aasta eelarve võimaldas viia teavikute eksemplaarsuse tagasi vajalikule tasemele. Kui 2012. aastal jäid ostmata näitustel eksponeerimiseks ja üritustel kasutamiseks mõeldud dubletteksemplarid, siis 2013. aastal need lüngad likvideeriti.

Sundeksemplar laekus probleemideta ning täiendavaid oste oli minimaalselt. Teavikute mahakandmine oli tagasihoidlik, sest oli inventuurijärgne aasta. Jooksvalt kustutati lagunenu ja sisult aegunud raamatuid. Vähegi kasutatavad raamatud suunati taaskasutusse läbi raamatulaada „Sulle-mulle”, mis oli varasemate aastatega võrreldes aktiivsema osavõtuga.

Kingitusena saadi 80 raamatut. 2013 toimus IV Tallinna illustratsioonitriennaal ja traditsiooniliselt kinkisid triennaalil osalenud kunstnikud näitusel eksponeeritud 60 lasteraamatut keskusele. Seoses keskuse juubeliga kinkis kultuuriministeerium arhiivkogusse 3 tõeliselt haruldast lasteraamatut: „Rõõmsad tunnid”, „Rõõmus süda” ja J. Oro „Laste elu”. Kaks viimast olid seni kirjeldamata teosed ning teadmata on ka täpsed ilmumisaastad. Veel saadi raamatukinke Poola ja Soome Suursaatkonnalt, Soome Kirjanduse Teabekeskuselt (FILI), Tallinna Keskraamatukogult, Tartu Linnaraamatukogult, kirjastustelt Päike ja Pilv, Koolibri, Tammerraamat ja TEA ning eraisikutelt (R. Lukk-Toompere, P. Raud, P. Mildeberg).

2013. aastal osaleti 2 raamatuoksjonil ja osteti 31 trükist. Õnnestus hankida 1815. aastal ilmunud „Luggemisse-Ramat hinge kassuks, maenitsusseks ning Õppetusseks”, mis on nüüd keskuse arhiivkogu vanim trükis. Varem kandis seda auväärset tiitlit 1820. aastal ilmunud „Essimenne Luggemisse-ramat lastele”.

Lugejateeninduse kogu täienes jooksvalt uue raamatuga ning eksemplaarsus vastas kasutajate vajadustele. Järelkomplekteerimise teel osteti suure lugejatehuviga lasteraamatute (M. Keränen, I. Tomusk, pildiraamatud) lisaeksemplare ning täiendati noortele suunatud valikut. Lugejateeninduse kogust on 60% avariilistel. Nii on raamatud lastele hästi nähtavad ja kättesaadavad. Kõik kogu raamatud on kaitstud turvasüsteemiga 3M.

Teabetalituse kogus on lastekirjanduse või lastekultuurialased teavikud, üliõpilastööd ja keskuse enda väljaanded. Telliti 6 võõrkeelset lastekirjandusealast ajakirja, neist 4 (*1000 und 1 Buch*, *Bookbird*, *Tyryis Tyllerö* ja *Children's Literature Association Quarterly USA*) on ainuaksemplarid Eestis.

Kunstikogusse kuulub Edgar Valteri personaalkogu ning originaalillustratsioonide kogu. Keskuse valduses on 2540 Valteri originaalillustratsiooni, sh arvukalt vinjette ja mõned šrifti näidised. Lisaks Valteri loomingule on kunstikogus 315 tööd 48 kunstnikult. 2013. aastal osteti juurde 31 tööd ning 24 kunstnikku kinkisid keskusele juubelisünnipäevaks oma originaalillustratsioone. Keskuse kunstikogu täienes 2013. aastal 86 tööga, neist 55 olid kingitused.

Kogude kirjeldamine

Keskuse kogusid peegeldab programmis RIKS töötav e-kataloog, mis on veebis kõigile avatud. 1. jaanuari 2014. aasta seisuga oli selles 59 090 teavikut sh 56 109 raamatut. 2013. aastal tehti kataloogis 236 169 otsingut.

E-kataloogi märksõnalehel on 9123 märksõna, neist 6627 on teemamärksõnad ja 2424 nimega (isik, koht, teos) seotud märksõna. Märksõnastamisel lähtutakse Eesti üldisest märksõnastikust, mida lastekirjanduse spetsiifikast tulenevalt täiendatakse. Kord aastas kontrollitakse märksõnaloendeid, parandatakse sisestamisvigu ning vajadusel ühtlustatakse märksõnu.

Jätkus lasteajakirjade Täheke ja Hea Laps jooksev bibliografeerimine.

Kogude säilitamine

Keskuse hoidlates monitooriti kliimatingimusi ning need püsisid stabiilsed. Sundeksemplarina tulnud koolilehed süstematiseeriti ja ladustati arhiivikarpidesse. Jätkati säilituskogus olevate pehmekõiteliste raamatute paigutamist arhiivikarpidesse. Kõik enne 1900 ilmunud teosed on karbistatud. 2013. aastal restaureeriti 8 teavikut.

Kogude kasutamine, lugejateenindus

2013. aastal oli raamatukogu külastajatele avatud 280 päeva.

	2013		2012	
	Kokku	sh kuni 16-a lapsed	Kokku	sh kuni 16-a lapsed
Lugejad	1 974	1 486	2 074	1 576
Külastused	17 394	13 576	17 478	13 617
Laenutused	52 280	40 236	51 865	39 649

Lugejate üldarvust moodustasid 20% uued lugejad, kes olid valdavalt koolieelikud ja algklasside õpilased. Lugejate kinnistumisel on määravaks raamatukogu kaugus elukohast või koolist ning kindlasti ka raamatukoguteenuse paindlikkus ja kvaliteet. Kõige keerulisem on jätkuvalt töötada teismelise lugejaga, kelle huvi raamatute vastu väheneb. Põhjuseks on siin üldine lugemise kui ühe vabaaja veetmise võimaluse populaarsuse langus aga ka pakutavate raamatute sisuline valik. Jätkuvalt on vähe tänaste noorte elu kajastavaid realistlikke lugusid ja seiklusjutte. Paar aastat on keskuses tegutsenud noori kirjandushuvilisi ühendav ulmeklubi. Keskusele on see hea võimalus saada noortelt tagasisidet ning kujundada selle põhjal pakutavat raamatuvalikut. Märkimisväärse osa koolinoorte lugemisvarast moodustab aga endiselt kooli soovituslik kirjandus.

Väga oluline on noorte lugejate innustamine ja kiitmine. Selleks tunnustame noori ja tublisid lugejaid kord aastas toimuval „Hea lugeja päeval”. Seekord pälvis 25 lugejat rinnamärgi „Hea lugeja” ning nad jäädvustasid oma nimed auraamatusse. Sel päeval said lugejad kohtuda lastekirjanik Sulev Olliga, kes rääkis oma raamatutest ja kirjanikuks olemisest. Täiskasvanud lugejad moodustavad lugejate üldarvust 18%. Uudiskirjanduse komplekteerimisel täiskasvanutele mõeldud raamatute osakaal väheneb ja kunagi seatud eesmärk kujundada keskuse raamatukogu nn kogu pere raamatukoguks ei ole enam aktuaalne. Suurema osa täiskasvanud lugejatest moodustavad õpetajad ja üliõpilased, kelle esmane vajadus on olla kursis uuema laste- ja noorsookirjandusega ja seda ka raamatukogust laenata.

2013. aastal enimlaenutatud raamatud

1.Jaanus Vaiksoo	Neli hommikut ja üks õhtu	131 laenutust
2.Mika Keränen	Varastatud oranž jalgratas	127
3.Piret Raud	Tobias ja teine B	122
4.Mika Keränen	Vana roosa maja	113
5.Ilmar Tomusk	Kriminaalsed viineripirukad	111
6.Jeff Kinney	Ühe äpardid päevik	110
7.Ilmar Tomusk	Kolmanda A kriminalistid	104
8.Mika Keränen	Peidetud hõbedane aardelaegas	102
9.Aino Pervik	Kunksmoor	95
10.Piret Raud	Natuke napakad lood	91
11.Martin Wildmark	Hotellimõistatus	89
12.Martin Wildmark	Teemandimõistatus	86
13.Louis Sachar	Pahupidikooli isemoodi lood	86
14.Ferenc Molnár	Pál-tänava poisid	85
15.Ilmar Tomusk	Inglid kuuendas B-s	82
16.Mika Keränen	Salapärase lillenäppaja	81
17.Kristiina Kass	Peeter ja mina	81
18.Jaan Kross	Mardileib	79
19.Kristiina Kass	Kasper ja viis tarka kassi	78
20.Otfried Preussler	Väike nõid	78
21.Kate DiCamillo	Mustkunstniku elevant	77
22.Jeff Kinney	Ühe äpardid päevik: viimne õlekõrs	76
23.William Golding	Kärbeste Jumal	75
24.Eno Raud	Kalevipoeg	74
25.Kadri Hinrikus	Et head haldjad sind hoiaksid	74

Kui varasemalt koosnes enimlaenutatud raamatute nimekiri põhiliselt nn kohustuslikest raamatutest, siis paar viimast aastat moodustavad need nimekirjast vaevalt kolmandiku ja alati ei saagi statistiliste andmete põhjal otsustada, mis põhjusel raamatut on laenutatud. Lemmikraamatuid iseloomustades võib öelda, et need on seiklusrikkad, humoorikad, on nii fantaasiat kui ka reaalselt lugu. Vanuseliselt domineerivad nimestikus keskmisele koolieale mõeldud raamatud, sest nooremate lugejate või

nende vanemate valik on laiem ja ei lähtu hetke emotsioonist ja lemmikust, mis võib tihti mõjutada teismeliste valikuid.

Teabetalituse ja arhiivkogu teavikute kasutamisel tõusis 2013. aastal külastuste arv, kuid langes laenutuste arv.

	2013	2012
Külastused	620	558
Laenutused	1886	3032

Päringuid oli 135, neist e-postiga 80 (59%). Päringute vähenemist (31 võrra) võib ilmselt selgitada sellega, et uus koduleht on palju informatiivsem ja huviline leiab sealt teavet omal käel. Sagedamini küsisid teavet kirjastajad, lastekirjanduse uurijad ja raamatukoguhoidjad, neile järgnesid õpetajad, tõlkijad, illustraatorid ja üliõpilased. Vahendati autorite kontakte, otsiti kirjanike pärijaid, koostati nimestikke ning lahendati teemapäringuid. Üks mahukaimad päringud oli kirjastuselt, kes soovis eesti lastekirjanduse tõlkeid maade ja keelte kaupa ning Leedust, kust tunti huvi Eesti laste lugemishuvide statistika vastu.

2014. AASTAL ON KAVAS

- täiendada noortele ja täiskasvanutele suunatud raamatute valikut;
- alustada e-raamatute komplekteerimist;
- alustada kunstikogu originaalillustratsioonide kirjeldamist e-kataloogis;
- käivitada hoidlate säilitusrežiimi monitooring;
- köita säilituskogu ajakirjade aastakäigud;
- restaureerida ja ennistada senisest enam arhiivkogu rariteetseid trükiseid.

LASTEKIRJANDUSE TUTVUSTAMINE JA LUGEMISE POPULARISEERIMINE

Keskuse üks olulisematest tegevustest on järjepidev lastekirjanduse tutvustamine raamatu- ja teematundide, näituste, ürituste, loengute jm viisil sõltuvalt sihtrühma vanusest ja huvidest. Hea koostöö toimib koolide ja lasteaedadega, raamatukogudega, erialaseltsidega, noortekeskustega, huvikoolidega. Olulisel kohal on teavitustöö lapsevanematele, õpetajatele, raamatukoguhoidjatele jt kes soovivad ja vahendavad lugemisvara lastele.

Samuti panustas keskus aktiivselt Eesti kultuuriellu, olles nii ettevõtmiste algataja kui ka koostööpartneri rollis. Jätkusid traditsioonilised raamatukultuuri ja -kunsti ettevõtmised, toimusid näitused, raamatuesitlused, kontserdid, loengud, etendused.

Laste vabaaja- ja huvitegevus

2013. aastal keskendusime peamiselt eelneval aastal välja töötatud ideede täiendamisele ja teostamisele. **Perehommikud** jätkusid igal laupäeval perioodil september kuni mai. Osalejate hulk stabiliseerus aasta jooksul (kokku käis perehommikutel üle 600 osaleja), mis näitab, et info levis ning keskuse tegemistest ollakse rohkem teadlikud. Perehommikute teemadering oli lai, pakkusime kohtumisi kirjanikega, kunstnike, muusikutega, näitlejatega. Alguse sai sari „Lapsepõlve lemmikraamat“, mille raames oli võimalik kohtuda tuntud inimestega, kes lugesid oma lapsepõlve lemmikraamatut ning rääkisid lugemishuvi tekkimisest ja kujunemisest. Valikus oli looduse teema: külas käis koer Susi, kellega koos sai õppida loomade läheduses käitumist ja kuulata loomalugusid ning Loodusmuuseumi pedagoog tutvustas vee-elukaid. Keskuse juubelikuul oli kõikide perehommikute külaliseks kirjanik või illustraator, kes tutvustas oma tegemisi ja uusi raamatuid.

Koolivaheaegade lastehommikutel oli kahetunnises kavas ettelugemine, meisterdamine, nuputamine ja mängimine. Ettevõtmine osutus nii populaarseks, et soovijate hulk ületas tihti meie võimalusi.

Huviringide tegevus jätkus samas mahus. **Mudilastunnid** 2-3 aastastele lastele koos vanemaga toimusid kaks korda nädalas. Huvilisi tuli juurde ning rühmad olid täis. **Kunstikamber** töötas üks kord nädalas kolme vanuserühmaga: 7-8 aastased, 9-10 aastased, 11-12 aastased. Rühmad ei ole tänaseks veel maksimaalselt täitunud ning tegevus vajab täpsemat turundamist. **Sõnakambris** käisid koos 8-10 aastased lapsed, et üheskoos lugeda, mängida ja meisterdada. Võrreldes eelneva aastaga osalejate arv kasvas. **Ulmeklubi** kogunes aasta jooksul 9 korral. Fantaasiakirjandusest huvitatud noored arutlesid ulmega seotud teemade üle, tutvustasid uut fantasy-kirjandust, koostasid oma lemmikraamatutest väljapanekuid. Kohtuti tõlkija Bibi Raidi, fantasy-asjatundja Sach Uusjärvega ja kirjanik Andrus Kivirähkiga. Tallinna noortenädala raames korraldasid ulmeklubi liikmed kirjandusliku viktoriini, mis eeldas nii küsimuste koostajatelt kui ka vastajatelt väga head raamatute tundmist. Ulmeklubi liikmete arvamused lugemisest ja raamatutest ilmusid ajakirjas Nukits.

Temaatiliste laste sünnipäevade pidamine jätkus samas rütmis. Aasta jooksul toimus 22 sünnipäevapidu, kuid võimekust on enamaks. Selleks vajab teenus täpsemat turundamist ja suuremat reklaami, et teistest sama teenuse pakujatest eristuda.

Koostöö haridusasutuste ja raamatukogudega

2013. aastal täiendasime **koolidele ja lasteaedadele suunatud haridusprogramme**, kus õpetajatel on võimalus valida nii ekskursioone kui ka uuest õppekavast lähtuvaid raamatu- ja teematunde. Aruande aastal osales haridusprogrammides 3264 last. 152st keskust külastanud lasterühmast oli valdav osa lasteaialapsed või algklassiõpilased. Keskmine kooliiga külastab keskust harvem kuna aineõpetajatel on keerulisem lapsi tundide ajal külaskäigule viia.

Raamatutundides said osavõtjad ülevaated keskuse tegemistest, tutvuti lasteraamatu ajaloo, räägiti lugemise tähtsusest ja saadi teada uutest raamatutest. Raamatutundide populaarsus on tingitud ühelt poolt lasteaia- ja põhikooliõpetajate vajadusest ja huvist olla kursis uuema lastekirjandusega ning teiselt poolt annavad need lastele võimaluse avastada uusi raamatuid ning arutleda loetud raamatute üle. Paljudest külastajatest saavad hiljem raamatukogu lugejad.

Raamatutunde viidi läbi ka vene keeles (6 korda) ja inglise keeles (2 korda). Venekeelsete ürituste vastu on huvi suur ja seega tuleb leida lahendus vene lasterühmadele korraldatud sarja „Saame tuttavaks” jätkumiseks.

Teematundidest oli populaarseim muinasjututund, kus lastele tutvustati klassikalisi muinasjutte ja rahvajutte. Läbi mängu said lapsed proovile panna oma jutustamisoskuse ning mängida ja meisterdada. Populaarsuselt teine teematund oli „Mängides lugema”, mis on suunatud lasteaia vanematele rühmadele ja kooli esimestele klassidele. Tunni käigus uuriti tähti ja loeti ning mängiti sõna- ja riimimänge. Toimus 2 teematundi „Pildi lugu”, milles arutleti koos õpilastega illustratsiooni rolli ja tähtsuse üle raamatus. Meremuuseumi linnalaagi lastega viidi läbi teematund „Rännates raamatuga mööda maailma”, kus teekonda alustati kodusest Eestist ja seejärel tehti ring peale kogu maailmale ja ühtlasi sellega selgitati välja erinevate riikide kuulsad lasteraamatud. Väga hea koostöö oli Jakob Westholmi Gümnaasiumi, Vanalinna Hariduskolleeegiumi, Tallinna 32. Keskkooli, Tallinna Prantsuse Lütseumi, Tallinna Nõmme Gümnaasiumi ning Vanalinna ja Päikesejänku lasteaiaga.

Lugemisvõistluse „Raamatupuu” raames külastasid keskust Tallinna lähiümbruse 4 valla (Harku, Saue, Saku ja Kiili) koolide õpilased. Võistlus toimus 1. oktoobrist 2012 kuni 30. aprillini 2013 ja oli suunatud 1.-9. klassi õpilastele lugemishuvi äratamiseks. Võistlusele registreeris 53 kooliklassi. Keskuse ülesanne oli koostada õpilastele soovituslikud raamatute nimekirjad, samuti oli klassidel võimalus külastada keskust ja saada ülevaade uuemast laste- ja noorsookirjandusest. 2013. aastal külastas selle projekti raames keskust 8 klassi. Lugemisvõistluse võitis Laagri kooli 4t klass, kes eristus teistest mitmekülgse ja laiapõhjalise lugemusega.

6. aprillil toimus Rahvusraamatukogus Tallinna raamatumessi ajal **3.-4. klasside õpilastele suunatud üle-eestilise kirjandusmängu finaali**. Finaalis osales 12 kolmeliikmelist võistkonda maakondadest ja linnadest. Küsimused puudutasid 24 eesti lastekirjanduse uudisteost 16 tuntud kirjanikult. Võitjaks pärjati Põlvamaa võistkond koosseisus Gretel Juhansoo, Ere Lee Kama ja Mariete Kena. Et 2.-3. kohale pretendeeris võrdse punktisummaga tervelt kolm võistkonda, pidi lõppjärjestuse selgitama lisavoor. Teiseks tuli Võrumaa võistkond, kolmandaks Läänemaa võistkond. Mängu peaauhinna – perereisid Stockholmi ja kirjandusmuuseumi *Junibacken* – pani välja laevapartner Tallink. Teise koha võitnud lapsed said võimaluse külastada omal valikul üht Eesti Draamateatri lasteetendust ja valida

Rahva Raamatu kauplusest endale meelepärase raamatu. Rahva Raamatu kinkekaardid olid auhinnaks ka kolmanda koha omanikele.

20. ettelugemise päeva teemaks oli „Loeme eesti loomamuinasjutte”, millega tähistati ühtlasi kultuuripärandi aastat. 4. klassi õpilaste ettelugemisvõistluse Tallinna voor toimus 16. oktoobril koostöös Tallinna Õpetajate Maja algõpetuse sektsiooniga. Vabariiklikul võistlugemisel 19. oktoobril osales 15 maakondade ja linnade esindajat. Parimaks tunnustati Mart Laidmäe Tallinna Inglise kolledžist, kes võitis ka Tallinna eelvooru. Võistlejad said lisaks auhindadele vaadata Miksteateri etendust „Eesti rahva ennemuistsed jutud” ja külastada koos saatjatega Loodusmuuseumi.

Keskuse 80. sünnipäeva tähistati **lastekirjanike ja kunstnike ringreisiga mööda Eestit**. 12. novembril oldi koos Piret Raua, Ilmar Tomuski ja ajakirjaga Täheke külas Kohila ja Põltsamaa lastel, 14. novembril oli reisiseltskond, kuhu kuulusid Kadri Hinrikus, Kätlin Kaldmaa ja Marge Nelk, Ridalas ja Haapsalus ning 19. novembril viidi tuntud lasteluuletajad Wimberg, Jaanus Vaiksoo, Ilmar Trull ja Heiki Vilep kohtuma Rakvere ja Tapa lastega.

Sisukas oli osalemine Karjamaa Gümnaasiumis toimunud **Põhja-Tallinna koolide keelekümluskonverentsil „Oskar Luts 125”**, kus keskuse roll oli tutvustada kirjaniku elu ja loomingut.

Raamatute tutvustused ja esitlused

Regulaarselt avaldati raamatute tutvustusi veebis. Kodulehe rubriigis „Kuu raamat” kajastati esiletõstmist väärivaid uudisteoseid lastele. 2013. aastal oli vaatluse all 4 algupärast teost ja 8 tõlkeraamatut, pildiraamatutest noorteromaanini. Kodulehel avaldati juubeliülevaated „Ellen Niit 85”, „Hando Runnel 75” ja „Lehte Hainsalu 75”. Delfi Tähekeses ilmus aasta jooksul 24 raamatulugu, kus tutvustati 26 uut lasteraamatut.

Jätkati soovitusnimekirjade koostamist ja avaldamist veebis.

Keskuses esitlesid raamatuid kirjastused Tammerraamat, Päike ja Pilv, KPD Kirjastus, Fiore Publishing, Matle, Eesti Joonisfilm ja Sunwells.

Publikule tutvustati lasteajakirja Täheke digiversiooni ning uut laste aimeajakirja Minu maailm.

Rõõm oli, et esitlused olid kirjastuste poolt hästi ettevalmistatud ning lastele huvitavad ja sisukad.

Eesti Hemofiiliaühing ja Tallinna Lastehaigla esitlesid I. Krivienė raamatut „Kuningate saladus”, mille eesmärk on läbi lugude jutustamise selgitada laiemale avalikkusele raske haiguse olemust.

Peipsimaa Külustuskeskus (MTÜ Piiri Peal) ja Eesti Vanausuliste Kultuurikeskus esitlesid meeldejäädvalt venekeelset raamatut „Rääbis”, kus lapsed said tuttavaks mitte ainult autori P. Varunini, vaid ka Peipsimaa kommete ja ajaloo – kogenud meistri käe all prooviti pakutrükki ning mekiti vanausuliste kühsetisi.

Noored kunstnikud K. Maamägi ja M. Maidre esitlesid esikraamatut „Moos, putukad ja ilmaolud”.

Tegemist on toredate pildiraamatutega, kus modernsete must-valgete illustratsioonide kõrval on ka asjakohane ja mõttekas tekst. Esitlusel kirjutasid lapsed tervituspostkaardi ja õpetaja/lapsevanema abiga saadeti see ka hiljem teele.

Näitused

Keskuse kogusid eksponeeriti varakambris ning **raamatu- ja illustratsiooninäitustel** nii oma majas kui ka mujal Eestis ja välismaal. Raamatute väljapanekute teemad lähtusid tähtpäevadest ja kirjanduslikest juubelitest, enamus nendest oli suunatud mudilastele ja nooremale koolieale. (vt lisa näitused).

Üks ainulaadsemaid illustratsiooninäitusi „**Ristipidi lood. Mese itt, mese ott**” sündis projektist, mille osapoolteks olid keskus, Eesti Instituut Ungaris, Ungari Instituut Eestis, lastekirjanduse ajakiri Csodaceruza ja Eesti Kujundusgraafikute Liit. Eesti ja ungari kirjanikud kirjutasi muinasjutud, millele partnermaa kunstnikud tegid illustratsioonid. Projektis osales 9 Eesti ja 9 Ungari lastekirjanikku ning 27 eesti ja 24 ungari illustraatorit. Näitus avati keskuses 6. märtsil ja Petőfi Kirjandusmuuseumis Budapestis 8. oktoobril. Avaldati näituse kataloog.

Aasta alguses avati Soomes mahukas Eesti illustraatorite rändnäitus „**Etelästä tuulee. Lõunatuul puhub**”, mis hõlmas 15 eesti illustraatori pilte ja 20 nukukunstniku nukku. Kuraator Viive Noore koostatud mahukas ja mitmekesine väljapanek on seni Soomes eksponeeritud Eesti illustratsiooninäitustest suurim. Oma töid näitasid Katrin Ehrlich, Kaspar Jancis, Anna Lihodedova, Anne Linnamägi, Regina Lukk-Toompere, Ülle Meister, Tiia Mets, Jüri Mildeberg, Piret Mildeberg, Viive Noor, Anne Pikkov, Piret Raud, Kertu Sillaste, Catherine Zarip ja Urmas Viik. Soomes publiku poolt väga positiivse vastuvõtu osaks saanud näitust eksponeeriti 8 paigas üle Soome. Turu linnas toimusid samaaegselt illustraatorite rändnäitusega keskuse poolt töötoad lastele, kus tutvuti uuema eesti lastekirjandusega ning meisterdati. Külaskäigu korraldas Tuglase Selts.

2013. aasta oli taas illustratsioonitriennaali aasta, mille korralduses osales ka keskus. Triennaali peakorraldajad on Eesti Kujundusgraafikute Liit ja Eesti Rahvusraamatukogu. **Tallinna IV rahvusvaheline illustratsioonitriennaal „Pildi jõud”** raames näidati publikule Läänemere maade raamatuillustratsioonide paremiku, 70 kunstnikku kümnest riigist tõi näitusele üle 250 töö. Keskuses oli avatud eelmise triennaali peapremia võitnud Varvara Alay isiknäitus. Triennaali eesmärk on tutvustada oma ala parimaid ning õpetada mõistma erinevat kunstiliselt kõrgetasemelist illustratsioonikunsti. Auhinnasaajad valis välja rahvusvaheline žürii koosseisus Varvara Alay (Venemaa, Grand Prix TIT 2009), Anu Kalm (Eesti), Andris Vītoliņš (Läti), Stasys Eidrigevičius (Poola-Leedu) ja Virpi Talvitie (Soome). Triennaali patroon on Evelin Ilves. Lisaks andsid eriauhinnad välja Eesti Lastekirjanduse Keskus, IBBY Eesti osakond, Eesti Kunstnike Liit ja Eesti Rahvusraamatukogu.

Muud üritused

Muuseumiööl oli keskus hilisõhtuni külastajatele avatud. Toimused hoidlaekskursioonid, varakambris korraldati otsimismängu ning põõningul vaadati filme, kuulati lugusid ja meisterdati. Ettevõtmine oli väga külalisrohke ja põnev.

Kirjandusfestivali Head Read lasteprogrammis toimusid keskuses kohtumised kirjanike Kätlin Kaldmaa, Kadri Hinrikuse, Ilmar Tomuski, Mika Keräneni, Kristiina Kassi, Sulev Olli, Jaanus Vaiksoo, Wimbergi ja Ilmar Trulliga ning illustraator Marge Nelgiga. Kõik esinemised olid publikurohked ja huvitavad.

Koos lasteombudsmaniga kutsusime kooliõpilasi kirjutama ja kaasa rääkima laste elu, lapsi ümbritseva keskkonna ja suhete teemadel. Üleskutsele reageeris üle 280 lapse, kes väljendasid oma mõtteid nii essee, kirjandi kui ka luulevormis. Äramärkimist leidnud tööde autorite autasustamine toimus 1. juunil, lastekaitsepäeval keskses. Samal ajal tegutses keskuse hoovis juba traditsiooniline **lasteraamatute vahetuslaat „Sulle-mulle”**.

Olime taas partneriks **Tallinn Treff Festivalile** ning võõrustasime oma majas ja hoovis nii kodu- kui ka välismaiseid teatritruppe. Lisaks andsid keskses lasteetendusi Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 10. lennu tudengid ning Pärnu ja Haapsalu gümnaasiumiealised noored. Viljandi tudengid tutvusid keskses toimunud õppetöö raames lastekirjandusega ning selle põhjal valmis neil Kalju Komissarovi juhendamisel tempokas väikeste lauludega etendus „Lood saba otsast”.

Septembris tähistasime **Euroopa keeltepäeva** koostöös Euroopa Komisjoni Eesti Esinduse ja Eestis tegutsevate saatkondade ja keeleinstituutidega. Keskses jutustasid lastele eri riikide muinaslugusid jutuvestjad Taani Kultuuri Instituudist, Fenno-Ugria Asutusest, Norra Saatkonnast ja Prantsuse Instituudist. Keeleteemaliste mängudega lõbustas lapsi Venno Loosaar.

Väliskülalistest esinesid aruandeaastal keskses tunnustatud itaalia/prantsuse lastekirjanik ja koomiksiautor Davide Cali ning Austria kirjanik ja jutuvestja Folke Tegetthoff.

Sügisel alustasime pikemaajalisemat ja suuremat **koostööd SA NUKU** ning detsembris toimus 24 jõuluetendust asutustele ja laiemale publikule. Koostöömõtteid on ka uueks aastaks.

Keskuse hubaselt väärikas atmosfäär, hea akustika ning madal saaliüür kutsub muusikapedagooge ikka ja jälle keskuse saalis laste kontserte korraldama. Kõige enam toimus neid kevadel ja aasta lõpus. Aktiivsemad korraldajad olid Tallinna Muusikakeskkool, VHK Muusikamaja, Nõmme Muusikakool ja Nõmme Noortemaja, aga ka L. Lille klaveristuudio ja Meero Muusik. Samas on ka partnereid, kes teevad keskses ühe traditsioonilise kontserdi aastas ja väga kindlal ajal, milleks broneering kinnitatakse juba pool aastat varem, nagu Laste Muusikastuudio M. Pulleritsi juhendamisel, Lasnamäe Muusikakool ja Revalia poistekoor. Kaks aastat tagasi toimus rahvusvahelise klavessiinifestivali lastekontsert keskuse saalis ja koostöö jätkub ka 2014. aastal.

2014. AASTAL ON KAVAS

- korraldada XII Nukitsa konkurss ja auhinnapidu Tallinna raamatumessi ajal rahvusraamatukogus;
- laiendada koostööd koolide ja lasteaedadega pakkudes neile uusi ja sisukaid haridusprogramme;
- laiendada keskuse koostöövõrgustikku lasteraamatu populariseerimisel, leida ettevõtmistele toetajaid ja sponsoreid;
- tähistada emakeelepäeva, ettelugemise päeva, rahvusvahelist lasteraamatupäeva ja lastekaitse päeva avalike üritustega, osaleda Muuseumiööl, kirjandusfestivalil Head Read, Treff Festivalil ning Tallinna raamatumessil;
- korraldada lastekirjanike ja kunstnike ringreise kaks korda aastas, mais ja novembris;
- jätkata vabaaja ja huvitegevusega samas mahus, tegeleda senisest enam nende turundamisega;
- avada fuajees raamatute ja meenete müügilett, leida keskusele sobivaid meeneid koostöös kunstnikega;
- uuendada Edgar Valteri ja varakambri ekspositsiooni;
- kavandada ja arendada teenuseid pereturistidele.

ARENJUSTEGEVUS JA KOOSTÖÖ

Lastekirjandusalane uurimine

Jätkus aktiivne uurimistegevus lastekirjandust analüüsides ja tutvustades. Esineti ettekannete ja loengutega ning avaldati artikleid perioodikas (vt Lisa 2 Ettekanded, loengud; Lisa 3 Publikatsioonid). Keskuse kodulehel rubriigis „Kuu raamat” ilmusid raamatuarvustused ja juubeliartiklid kolmest eesti lastekirjanikust.

Keskuse juures jätkas tegutsemist lastekirjanduse uurijate töögrupp (LUT) koosseisus Jaanika Palm (töörühma juht), Krista Kumberg, Ilona Martson, Mari Niitra ja Ave Mattheus. 2013. aastal toimus kaks töökoosolekut, mille käigus keskenduti eesti nüüdislastekirjanduse monograafia koostamisele. Artiklid esitati toimetamiseks suvel (peatoimetaja Jaanika Palm, toimetajad Ülle Väljataga, Anu Kehman). Kogumik ilmub 2014. aasta esimesel poolaastal.

LUTi liikmed esinesid ettekannetega algupärase lastekirjanduse päeval Tartus ning avaldasid arvustusi ja artikleid.

Õpi- ja teabepäevad, loengud

Järjepidev on uuema kirjanduse tutvustamine ning laste lugemisest kõnelemine täiskasvanuile (sh üliõpilastele, õpetajatele ning raamatukoguhoidjatele). 2013. aastal korraldati sel teemal 15 loengut.

Üliõpilastest osalesid neil üritustel Tallinna Pedagoogilise Seminari ja Tallinna Ülikooli alushariduse üliõpilased ning Tallinna Ülikooli Avatud Ülikooli klassi-ja lasteaiaõpetajad.

Tihe koostöö Tallinna Õpetajate Maja (TÕM) algõpetuse aineseksiooniga on võimaldanud Tallinna koolide algklasside õpetajatel igal õppeaastal külastada Eesti Lastekirjanduse Keskust ja saada põhjalik ülevaade uuematest lasteraamatutest. Eesti uuemat lasteraamatut tutvustati ka TÕM eesti keel vene koolis aineseksiooni õpetajatele.

Eesti uuemast lasteraamatust, selle kättesaadavusest ja laste lugemisest räägiti ka Rahva Raamatu töötajate ja Männiku lasteaia lastevanematega.

Lastekirjanduse aastakoosolekul 5. märtsil anti ülevaade eelnenud aastal ilmunud Eesti lasteraamatutest. Ettekannetega esinesid Jaanika Palm, Kätlin Kaldmaa ja Viive Noor.

Lasteraamatukogutöötajate õpipäeval 7. mail räägiti kooli ja raamatukogu koostööst, mida uut tehakse lastes lugemisharjumuste kujundamiseks, muuseumi haridusprogrammidest, arutleti äsjase kirjandusmängu üle.

Seminaril „Laps kirjanduses”, mis toimus 22. oktoobril keskuse ning Tuglase ja Underi kirjanduskeskuse koostööna, oli fookuses lapse kujutamine ilukirjandustekstides. Teiste seas esinesid ka LUTi liikmed Krista Kumberg, Ave Mattheus, Mari Niitra ja Jaanika Palm. Seminari ettekanded avaldatakse 2014. aastal artiklikogumikuna (ELK toimetised nr 5).

Tallinna algklassiõpetajate õpipäeval 23. oktoobril tutvustati uuemat lastekirjandust ja keskuse teenuseid.

Väljaanded

Nukits 2013 artiklite teemad on algupärane ja tõlkelasteraamat, illustratsioonikunst, kooli ja raamatukogu koostöö lapse lugema suunamisel, noorte arvamused ulmekirjandusest ja lugemisest jm. Ajakiri oli juubelihõnguline ja esmakordselt läbinisti värviline.

Koostati bibliograafia **Eestikeelne laste- ja noorsookirjandus 2011**.

Keskuse 80. juubeliks ilmus raamat „**Sünnipäevalood**”. Kogumik sisaldab 24 sünnipäevateemalist juttu ja luuletust meie armastatud lastekirjanikelt koos uute piltidega eesti parimatelt illustraatoritelt.

Seoses samanimelise näitusega avaldati **kataloog „Ristipidi lood. Mese itt, mese ott. Crisscross Stories”**, mille tekst on eesti, ungari ja vene keeles.

Ilmusid eesti kunstnike illustratsioonidega **postkaardid ja hampelmannid**.

Tunnustamine, auhinnad

Keskuse **raamatukunstopreemia** pälvis konkursil „5 kauneimat lasteraamatut 2012” Kristi Kangilaski raamat „Päike läheb puhkusele” kirjastuselt Päike ja Pilv. Tegemist on noore kunstniku väga kaunilt, omanäoliselt ja sisukalt illustreeritud ja kujundatud raamatuga.

Muhvi auhinna sai lastekirjanduse uurija Jaanika Palm sisuka ja põhjaliku kirjatöö eest lastekirjanduse vallas.

Aasta Rosina auhind, millega tunnustatakse aasta kõige omanäolisemat lasteraamatut, anti sel aastal üle juba 10. korda. Keskuse töötajatest koosnev žürii valis auhinna saajaks Anti Saare proosaraamatu „Kuidas meil asjad käivad”, mille on illustreerinud Alvar Jaakson (kirjastus Tänapäev, 2013). Raamat jutustab väikese Vasseli ja tema pisut boheemlasliku pere argielust. Anti Saare lähenemine on värske, lapselähedane ja humoristlik, ta õpetab elu nautima, mitte iga hinna eest tippu pürgima. Alvar Jaaksoni pildid on napid, kuid ilmekad. Kunstnik ei kopeeri autori kirjutatud lugu, vaid sageli hoopis jutustab seda edasi.

Praktika juhendamine, lõputööde retsenseerimine

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia Avatud Ülikooli raamatukogunduse ja infoteaduse üliõpilane Kadi Anga oli keskuses praktikal 18.-22. märtsil ja 15.-19. aprillil.

Koostöö kirjastustega

Keskusest otsivad abi ja nõu paljud kirjastused (Avita, Tänapäev, TEA Kirjastus, Koolibri, Hea Lugu, Päike ja Pilv jt). Koostööd tehakse raamatuesitluste korraldamisel, kordustrukkide väljaandmisel, õpikute ja kogumike koostamisel jne.

Koos kirjastusega Tänapäev korraldatakse alates 2000. aastast regulaarselt käsikirjade võistlusi. 26. märtsil kuulutati seitsmendat korda välja **noorteromaani võistluse** tulemused:

I koht (1200 eurot) – Kaja Sepp. „Hetk enne homset”

II koht (1000 eurot) – Marian Suitso. „Hobusehullud”

III koht (500 eurot) – Berit Veidemann. „Tumenejad”

III koht (500 eurot) – Kristi Rebane. „1/2 ehk Terve”

ära märgitud:

Hugo Vaher. „Skvotterid”

Janika Vaht. „Vabanemine”

Kevadel algas **lastejutuvõistlus „Minu esimene raamat”**, mille tulemusena laekus 1. detsembriks 32 käsikirja. Võitjad kuulutatakse välja veebruaris 2014.

2013. a toimus neljas **Põlvepikuraamatu konkurs**, mida keskus korraldab koos kultuuriministeeriumi ja kirjastusega Päike ja Pilv. 92 käsikirja seast tõstis žürii esile järgmisi:

I koht – „Kus on armastus?”, tekst Kätlin Vainola, pildid Kertu Sillaste

II koht – „Arva ära”, tekst Epp Petrone, pildid Kristi Kangilaski

III koht – „Postiljon ja kanad”, tekst Markus Saksatamm, pildid Anni Mäger

Äramärgitud – „Niipidi ja naapidi”, tekst ja pildid Indrek Raudsepp

Äramärgitud – „Jänesejutt”, tekst ja pildid Kertu Sillaste

Äramärgitud kunstnikutöö – „Mullide maal”, pildid Anne Pikkov

Äramärgitud kunstnikutöö – „Tähejutud. Köök ja söök”, pildid Eleri Gross-Einasto

Äramärgitud kunstnikutöö – „Haldjasokid”, pildid Tiina Mariam Reinsalu

Koostöös kirjastusega Tammerraamat ilmus 2013. aastal **kogumik „Laste rõõm 2”** (koostajad Ülle Väljataga, Jaanika Palm, Ilona Kivirähk), mis saavutas Apollo lugejaküsitluse tulemusena eesti autorite lasteraamatute kategoorias 3. koha.

Koostöö IBBY Eesti osakonnaga

IBBY Eesti osakond (MTÜ Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu Eesti osakond) asub ja tegutseb keskuse ruumides. Ühingusse kuulub enamik keskuse töötajaid, mitmed nendest on ka juhatuse liikmed. Keskus tasub IBBY Eesti osakonna aastamaksu IBBY rahvusvahelisele keskusele Baselis.

Koos IBBY Eesti osakonnaga osaleti Tartu Mänguasjamuuseumi sünnipäeva üritusel. 25. mail käisid lastega kohtumas kirjanikud Aino Pervik ja Piret Raud ning lasteraamatuillustraator Tiia Mets, kes meisterdas koos lastega lustakaid järjehoidjaid.

Koostöö teiste asutustega

2013. aastal jätkus koostöö **Eesti Lastekaitse Liiduga** heade lasteraamatute väljaselgitamiseks. Lasteraamatute asjatundjatest koosnev žürii valis uudiskirjanduse hulgast välja kümme kuni 12-aastastele lastele mõeldud raamatut. Keskust esindas žüriis Anne Kõrge.

Alustati koostööd **heategevusfondiga Aitan lapsi**, mille tulemusel jõuavad 2014. aastal kõikide Eesti maakonnahaiglate lasteosakondadesse raamatukarussellid uuema lastekirjandusega. Fondi abil leiti sponsor Kunstiakadeemia tudengi kujundatud karusselli tootmiseks ning fond rahastab raamatute

ostmist. Keskuse roll oli koostöövõrgustiku loomine ning raamatute hankimine. Keskus jääb ka edaspidi raamatukarussellide haldajaks läbi lasteraamatukogude töötajate koostöövõrgustiku.

Sten Roosi muinasjutuvõistluse žürii töös osales keskusest Ülle Väljataga. Keskuse eriauhinna pälvis Matri Joosua Hollmann Tallinna Inglise Kolledži 5. klassist muinasjutuga „Vapper talupoeg ehk seitse võimatut ülesannet” ja keeleauhinna Katrina Külm Tartu Katoliku Hariduskeskuse 8. klassist võistlustööga „Eesti „muinasjutt””.

Kultuurkapitaliga koostöös aitab keskus igal aastal selgitada lastekirjanduse aastapreemia nominendid ja võitja. 2013. aastal osales žüriis Jaanika Palm.

Lasteombudsman kutsus koos Eesti Lastekirjanduse Keskusega kooliõpilasi kirjutama ja kaasa rääkima laste elu, lapsi ümbritseva keskkonna ja suhete teemadel. Üleskutsele reageeris üle 280 lapse, kes väljendasid oma mõtteid nii essee, kirjandi kui ka luulevormis. Žürii töös osalesid Triin Soone ja Katrin Tõnisson.

Sügisel toimus Viimsi Keskkoolis Harjumaa algklasside laste etluskonkurss, mille žüriis osales Triin Soone.

Keskuse **patroon Evelin Ilves** külastas keskust koos ÜRO peasekretäri abikaasa Ban Soon-taek'iga.

Novembris osales Evelin Ilves keskuse juubelil ning kinkis keskusele Catherine Zariپی maali.

2014. AASTAL ON KAVAS

- avaldada väljaanne „Eesti lastekirjandus 1990-2010”;
- korraldada lastekirjanduse teemaline kirjandusfoorum koostöös Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esindusega;
- korraldada erialaseminar Põhjamaade lastekirjandusest koostöös Tuglase ja Underi Kirjanduskeskusega;
- korraldada keskuses traditsiooniline lastekirjanduse aastakoosolek, lasteraamatukogutöötajate õpipäev ning õpetajate teabepäevad;
- tutvustada lastekirjandust ettekannete ja loengutega õppuritele, õpetajatele, raamatukoguhoidjatele, raamatumüüjatele;
- osaleda Kultuurkapitali lastekirjanduse preemia, Lastekaitse Liidu heade lasteraamatute valimise ja Sten Roosi muinasjutuvõistluse žürii töös;
- teha kokkuvõtted lastejutuvõistlusest „Minu esimene raamat” ja kuulutada välja uus noorteromaani võistlus;
- avaldada ajakiri Nukits ja ELK toimetised;
- anda välja Nukitsa auhind, raamatukunsti preemia, Aasta Rosina auhind;
- viia lõpule projekt „Lugedes röömsaks!”, mille raames jõuavad Tallinna Lastehaiglasse, Tartu Ülikooli Lastekliinikumi ning maakonnahaiglate lasteosakondadesse raamatukarussellid uuema lastekirjandusega.

EESTI LASTEKIRJANDUS VÄLISMAAL

Keskuse üks tegevussuundadest on tutvustada eesti lastekirjandust välismaal ning aidata kaasa eesti lasteraamatu tõlkimisele ja kirjustamisele välisriikides. Samuti korraldada kõikjal maailmas Eesti raamatuillustratsiooni tutvustavaid näitusi.

2012. aastal alustasime koostöös Eesti Kirjastuste Liidu ja Eesti Kirjanduse Teabekeskusega **projekti „Eesti kirjanduse eksport maailma”**, mille eesmärk on eesti kirjanduse ekspordivõimekuse tõstmine. Projekti toetab rahaliselt EAS.

2013. aastal avasime uue ingliskeelse väliskirjastajatele suunatud veebilehe, kus on väljas eesti lastekirjanike ja illustraatorite profiilid. Lisaks raamatututvustustele saab sealt lugeda analüüsivaid esseid kirjanikest ja illustraatoritest ning nende loomingust. Iga kirjaniku kohta on esitatud kuni kümme raamatututvustust, illustraatorite profiilides on esitatud pildivalikud. Lisaks valmisid Kristiina Kassi ja Aino Pervikut tutvustavad ingliskeelsed ning Piret Rauda tutvustav soomekeelne trükis, kus lisaks raamatute tutvustustele on avaldatud tõlkekatkendid. Koostöös FILI ja Eesti Suursaatkonnaga Soomes toimus 19.-20. septembrini Helsingis tõlkijatele ja kirjastajatele suunatud eesti lastekirjanduse seminar. Seminaril esines lastekirjanduse ülevaatega Kätlin Kaldmaa, oma loomingust kõnelesid kirjanikud Piret Raud, Ilmar Tomusk, Kadri Hinrikus ja Kristiina Kass. Huvi autorite vastu on olemas, läbirääkimised kohtumisel osalenud kirjastustega jätkuvad. Piret Raud osales tänu projekti toetusele Prantsusmaal Montreuil' raamatumessil, kes lisaks messile tegi koostööd Prantsuse kirjastaja Rouergue'iga. Külaskäigu järgselt suurenes märgatavalt koostööhuvi ning ilmumas on mitu raamatut prantsuse keeles.

Oluliselt on laienenud keskuse tegevus Soome suunal, lisaks FILIle ja Eesti Suursaatkonnale toimib koostöö Tuglase Seltsi, Soome IBBY ja mitme kirjastustega. Kätlin Kaldmaa tegi ettekande eesti lastekirjandusest 2. aprillil Soome IBBY korraldatud soome ja eesti lastekirjanduse ühisseminaril „Silta meren yli”. Kohal olid ka lastekirjanikud Aino Pervik ja Kristiina Kass. K. Kaldmaa tutvustas eesti lastekirjandusest 19. oktoobril toimunud Tuglase Seltsi tõlkijate seminaril. Ettekandele järgnes elav arutelu eesti kirjanduse ja iseäranis lastekirjanduse soome keelde tõlkimise võimaluste üle. Vestluses osalesid Soome kirjastajad. Kevadiste sidemete jätkuna ilmusid ülevaatlikud artiklid eesti lastekirjandusest Soome IBBY ajakirjas Virikkeitä 2/2013 (autor Kätlin Kaldmaa) ning ajakirjas Onnimanni (autor Outi Ojanen). Eesti lastekirjanduse propageerimine Soomes on jätkuvalt fookuses, kuna endiselt ei ole eesti lasteraamatuid soome keeles ilmunud.

2013. aastal osalesime välismessidel Bolognas, Frankfurdis ja Helsingis. Kirjastajate huvi eesti lastekirjanduse vastu on suurenemas. Lisaks kohtumistele väliskirjastajatega on olulisel kohal kirjanike ja illustraatorite nõustamine ning nende kokkuviiimine väliskirjastustega. Käimas on mitmed läbirääkimised autoritega raamatute väljaandmise üle.

Eesti lastekirjanike loomingu avaldamine välismaal on kasvavas trendis. Populaarseim autor on Piret Raud, kellel ilmus lisaks 2012. aastal avaldatud prantsuskeelsele raamatule veel kaks raamatut - „Natuke napakad lood” ja „Printsessilood”. Mõlemal raamatul on läinud väga hästi nii kriitika kui ka müügi poolest. Rouergue'i kirjastuse sõnul on Piret Raud kirjastuse 2013. aastal enimmüünud autor. Leedu keeles ilmus Piret Rauda „Härä Linnu lugu” ning läti keeles „Tobias ja teine B”. Lepingud on

sõlmitud veel mitme raamatu tõlkimiseks ja väljaandmiseks eri riikides. Šveitsi kirjastuselt ilmus saksa ja leedu keeles Kairi Loogi raamat „Leemuripoeg Ville teeb sääred”.

Läti lastekirjanduse auhind, Jānis Baltviksi preemia läks seekord Andrus Kivirähkile ja tõlkija Guntars Godiņšile raamatu „Kaka ja kevad” („Kaka un pavasaris”) eest.

Keskus tegeleb eesti lasteraamatuillustratsioonide kogumise ja tutvustamisega ning tänaseks on loodud hea koostöövõrgustik. Toimub aktiivne infovahetus ning näitusetegevus. Osaleti Bologna lasteraamatumessil, et olla kursis illustratsiooni arengutega maailmas ning luua uusi koostöösuhteid.

Venemaa 10 erinevas paigas eksponeeriti illustratsiooninäitusi „Meremuinasjutud” ja „Vanad muinaslood”. (vt. Lisa 4. Näitused).

Eesti raamatuillustraatorite ühisnäitused avati Eesti Suursaatkonnas Washingtonis ning Gdański Noortekeskuses Poolas.

Koostati senini eksponeeritutest suurim illustratsiooninäitus Soome „Etelästä tuulee. Lõunatuul puhub”. Lisaks illustratsioonile olid näitusel väljas raamatud ja autorinukud.

Osaleti Sergei Mihhalkovi 100. sünniaastapäevale pühendatud laste joonistusvõistluse rahvusvahelise žürii töös ja näituse avamisel Moskvast.

Koostati Eesti noori illustraatoreid tutvustav osa Moskva kirjastuse TriMag poolt välja antavale noorte kunstnike kataloogi.

2014. AASTAL ON KAVAS

- Jätkata osalemist koostööprojektis „Eesti kirjanduse eksport maailma” ning esitada koos partneritega uus projektitaotlus EASile;
- täiendada ja arendada eesti lastekirjandust ja autoreid tutvustavat ingliskeelset veebilehte;
- avaldada kirjanikke ja illustraatoreid tutvustavaid trükiseid, alustada uue kataloogi „*Children's Books from Estonia*” koostamist;
- osaleda eesti lastekirjandusega raamatumessidel Bolognas, Frankfurdis, Göteborgis, Londonis, Helsingis;
- korraldada Aino Pervikule ja Catherine Zaripile raamatuesitluste ja kohtumiste tuur Itaalias seoses raamatu „Rändav kassiemme” ilmumisega Itaalias;
- eksponeerida välismaal jätkuvalt illustratsiooninäitusi;
- korraldada kevadel autoritele ja kirjastajatele ekspordivõimekuse tõstmise seminar kutsudes esinema väliseksperthe;
- luua koostöösuhteid väliskirjastajatega lastekirjanduse väljaandmiseks välismaal.

LISA 1. NÄITARVUD

1. KOGUD

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
1.	Kogud kokku	teavikuid (füüsiliste üksuste arv)	57 543	59 090
1.1	sh teabetalituse kogud	"	19 980	20 751
1.1.1	sh trükised kuni 1945	"	5 374	5 350
1.2	sh lugejateeninduse kogu	"	29 624	30 141
1.3	sh muud kogud	"	2 565	2 848

2. ELEKTRONKATALOOG

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
2.1	Elektronkataloogi sisestatud	nimetusi	32 643	33 650
2.2	Elektronkataloogi sisestatud	eksemplare	57 524	59 090
2.3	Kogudest elektronkataloogis	protsentides	100	100

3. RAAMATUKOGU KASUTAMINE

3.1 Raamatukogu tavakasutus

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
3.1.1	Registreeritud kasutajad	Aruandeaastal registreeritud lugejate arv	2 178	1 974
3.1.2	Külastusi	Arv	30 367	34 053
3.1.2.1	sh teabetalitus	"	558	620
3.1.2.2	sh lugejateenindus	"	17 478	17 394
3.1.2.3	sh üritused	"	12 331	16 039
3.1.3	Laenutusi	"	54 897	54 166
3.1.3.1	sh teabetalitus	"	3 032	1 886
3.1.3.2	sh lugejateenindus	"	51 865	52 280
3.1.4	Teatmeteendindus	Päringute arv	435	384
3.1.4.1	sh teabetalitus	"	166	135
3.1.4.2	sh lugejateenindus	"	151	169
3.1.4.3	sh elektrooniline teatmeteendindus	"	118	80
3.1.4.3.1	sh teabetalitus	"	118	80
3.1.4.3.2	sh lugejateenindus	"	0	0

3.2 Elektroonilise raamatukogu kasutamine : Raamatukogu e-teenused

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
3.2.1	Veebilehe külastusi	e-külastuste arv	157 398	50 500
3.2.2	e-kataloogi kasutus	pöördumiste arv	74 172	236 169
3.2.3	Lugejakohti	arv	15	15
3.2.4	Lugeja arvutitöökohad sh Internetiühendusega sh klienditerminale	"	2 2 0	2 2 0
3.2.5	Kasutaja printerid	"	1	1
3.2.6	Personali arvutitöökohad	"	14	14

4. ENNISTAMINE JA KÖITMINE

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
4.1	Ennistatud kõiteid	Kõidete arv	0	8
4.2	Kõidetud ajakirju	Kõidete arv	0	0

5. TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
5.1	Uurimistöo teemasid	Arv	1	1
5.2	Arendusprojekte	"	1	2
5.3	Töötajate publikatsioone	"	11	16
5.4	Teadusväljaanded, monograafiad	"	0	0
5.5	Seminarid, teabepäevad	"	3	6
5.6	Ettekanded konverentsidel, seminaridel	"	2	17

6. ÜRITUSED

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
6.1	Laste loomekonkursid	Arv	0	1
6.2	Käsikirjade konkursid täiskasvanutele	"	2	2
6.3	Kirjandusüritused lastele	"	251	255
	Raamatukogutunnid	"	170	123
	Mudilastunnid	"	47	62
	Sõnakamber	"	14	32
	Ulmeklubi	"	5	9
	Teematunnid	"	15	29
6.4	Muud üritused lastele	"	211	212
	Perehommik	"	33	31
	Kunstikamber	"	50	90
	Lastehommik	"	19	23
	Sünnipäevad	"	21	22
	Kontserdid	"	36	18
	Teemapidu	"	12	28
6.5	Raamatuesitlused	"	12	11
6.6	Täiskasvanute õppekäigud	"	19	15
6.7	Maja ekskursioonid	"	28	6

7. KIRJASTAMINE

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
7.1	Trükis avaldatud	Nimetusi	4	5
	sh teadusväljaandeid	"	0	0
	sh bibliograafianimestikke	"	0	0
	sh info- ja muid väljaandeid	"	3	5
	Ajakiri Nukits	Numbreid aastas	1	1
	Sünnipäevaraamat			1
	Laste rõõm (Tammerraamat)			1

8. NÄITUSED

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
8.1	Näitusi	Arv	70	89
	sh raamatuväljapanekuid		29	33
	sh kunstinäitusi		16	19
	sh rändnäitusi		25	37

9. PERSONAL

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
9.1	Ametis töötajaid	Arv	18	18
	sh raamatukoguhoidjaid	"	11	11
	sh kvalifitseeritud spetsialiste	"	7	7
	sh teisi töötajaid	"	0	0
9.2	Koosseisulisi ametikohti	"	16,5	16,5
	sh raamatukoguhoidjaid	"	11	11
	sh kvalifitseeritud spetsialiste	"	6	6
	sh teisi töötajaid	"	0	0
9.3	Raamatukoguhoidjaid hariduse järgi	"		
9.3.1	sh kõrgharidusega	"	11	11
	sh raamatukogundusliku kõrgharidusega	"	9	9
	sh rakenduskõrgharidusega	"	1	1
9.3.2	keskharidusega	"	0	0

10. RUUMID

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
10.1	Raamatukogu põrandapind	Ruutmeeter	1001,4	1001,4
	sh kasulik pind	"	775,5	775,5
	sh hoidlad	"	225,9	225,9

11. EELARVE (võimalikud muutused vastavalt raamatupidamise tulude ja kulude artiklite arvestusele)

Jrk. nr.	Nimetus	Arvestusüksus	2012	2013
A	Kulud kokku (a1+a2)	EUR (tuhat)	320,8	361,0
a1	Jooksevkulud	"	320,8	361,0
a1.1	Tööjõukulud	"	229,5	248,5
a1.2	Komplekteerimiskulud	"	9,6	11,8
a1.3	Infotehnoloogiakulud	"	4,5	4,9
a1.4	Rent, kommunaalteenused	"	63,4	64,6
a1.5	Muud kulud	"	13,8	31,2
a2	Investeeringud põhivarasse	"	0	0
a2.1	Ehitiste soetamine, kapitaalremont	"	0	0
a2.2	Investeeringud infotehnoloogiasse	"	0	0

LISA 2. ETTEKANDED, LOENGUD

Eesti lastekirjanduse aastakoosolek (5.03., Tallinn)

- „Karneval ja kõögiviljasupp”. Eesti lastekirjandus 2012 (Jaanika Palm)
- „Sellepärast siis puuksutataksegi”. Tõlkekirjandus lastele ja noortele 2012 (Kätlin Kaldmaa)
- „Terad ja sõklad”. Eesti lasteraamatuillustratsioon 2012 (Viive Noor)

ERÜ maaraamatukoguhoidjate teabepäev (18.03., Tallinn)

- Mulluse lastekirjandusaasta säravamad tähed (Jaanika Palm)

Soome ja eesti lastekirjanduse ühisseminar „Silta meren yli” (2.04., Helsingi)

- Uus eesti lastekirjandus (Kätlin Kaldmaa)

Balti raamatumess (5.04., Tallinn)

- Kultuurkapitali algupärase kirjanduse aastapreemia nominendid ja laureaadid (Jaanika Palm koos Heili Sibritsa ja Tiit Aleksejeviga)

Algupärase lastekirjanduse päev „Tüvitekstid ja ajakaja laste- ja noortekirjanduses” (10.04., Tartu)

- Aino Pervik – novaatorlik klassik (Jaanika Palm)

Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev (7.05., Tallinn)

- Kirjandusmäng on mäng (Anne Kõrge)

Rahvusvaheline muinasjutukonverents (24.05., Haapsalu)

- Kõnelev maa (Kätlin Kaldmaa)
- Eesti ja Ungari ühisprojektist, millest sündis illustratsiooninäitus „Ristipidi lood” (Viive Noor)
- Muinasjutt, mis puudutas hinge (Viive Noor)

Raamatukoguhoidjate suveakadeemia (28.06., Viljandi)

- Kaasaegne laste ja noortekirjandus (Jaanika Palm)

Eesti lastekirjanduse seminar Soomes (20.09., Helsingi)

- Eesti uuem lastekirjandus (Kätlin Kaldmaa)

Tuglas Seura tõlkijate seminar (19.10., Helsingi)

- Eesti uuem lastekirjandus (Kätlin Kaldmaa)

Seminar „Laps kirjanduses” (22.10., Tallinn)

- Lapsikud onud-tädid lastekirjanduses (Jaanika Palm)

Tallinna algklassiõpetajate õpipäev (23.10., Tallinn)

- Lastekirjanduse keskuselt õpetajale (Triin Soone)
- Uuemast eestikeelsest lasteraamatust ja selle lugemisest (Anne Kõrge)

ERÜ kooliraamatukogude sektsiooni teabepäev (18.11., Tallinn)

- Uuem laste- ja noortekirjandus (Anne Kõrge)

Jaanika Palm

- Noorteproosast ja -luulest (16.01., Tartu)
- Noorteproosast ja -luulest (22.01., Tartu)
- Algupärane ja tõlkelastekirjandus 2012 (14.02., Põlva)
- Kaasaegsest laste- ja noortekirjandusest (22.02., Pärnu)
- Uusi suundumusi noortekirjanduses (28.03., Valga)
- Kuidas nakatada lapsi lugemispisikuga? (4.10., McDonaldsi digiraamatute tutvustus, Tartu)

Anne Kõrge

Loengud uuemast lasteraamatust ja laste lugemisest Tallinnas

- Tallinna Pedagoogilise Seminari üliõpilased (21.02., 26.02., 27.09.)
- Tallinna Ülikooli üliõpilased (25.01., 18.02., 19.06.)
- TÕM eesti keel vene koolis ainesektsiooni õpetajad (14.01.)
- Rahvusraamatukogu kutseõppe seminarist osavõtjad (12.04.)

- Rahva Raamatu töötajad (22.03.)
- Männiku Lasteaia lastevanemad (5.11.)
- Jõhvi raamatukogu lugejate vanavanemad (20.06.)

Triin Soone

- Raamatukogu turundus, ERÜ seminar (10.01, Tallinn)
- Eesti Lastekirjanduse Keskusest, prantsuse pressidelegatsioon (12.01, Tallinn)
- Raamatukogu töö ja sisekujundus, EKA tudengitele (21.01, Tallinn)
- Raamatukogu turundus, Raplamaa raamatukoguhoidjate seminar (22.02, Kohila)
- Eesti Lastekirjanduse Keskusest, RRI kutseõpe (12.04, Tallinn)
- Eesti Lastekirjanduse Keskuse tegemised (18.09, Keila)
- Juhist ja juhtimisest, RRI kutseõpe (31.10, Tallinn)

Viive Noor

- Lasteraamatuillustratsioon ja ilusad lasteraamatud – väiksematele lastele (13.03., Jüri)
- Lasteraamatuillustratsioon ja ilusad lasteraamatud – suurematele lastele (13.03., Jüri)
- Soojad uudised külmast Bolognast (19.04., Haapsalu)

LISA 3. PUBLIKATSIOONID

Kaldmaa, Kätlin. Eesti lastekirjandus Bologna raamatumessil // Postimees : Raamat (2013) 26. apr., lk. 1.

Kaldmaa, Kätlin. Viron lastenkirjallisuus 2000-luvulla elää hyviä aikoja // Virikkeitä (2013) no 2, s. 31-42.

Kaldmaa, Kätlin. Pidud Peipsi veeres // Postimees : Raamat (2013) 30. aug., lk. 1. Võtikvere raamatuküla üritustest, kohtumistest lastekirjanikega.

Kaldmaa, Kätlin. Uus aasta röövlite maailmas // Postimees : Raamat (2013) 25. sept., lk. 6. . Arvustus: Kolu, Siri. Meie, Rööbelid, ja Pätikaraoke.

Kaldmaa, Kätlin. Raamaturööm mere taga – klasside kaupa lapsi Helsingi raamatumessil // Õpetajate Leht, (2013) 1. nov., lk. 13. Helsingi raamatumessist lastekirjanduse kontekstis.

Noor, Viive. 10 aastat Tallinna illustratsioonitriennaali // Nukits 2013, lk 5-6.

Palm, Jaanika. Argielu pöörasus lastepärasest keeles // Postimees (2013) 1. aug., lk. 16. Arvustus: Saar, Anti. Kuidas meil asjad käivad.

Palm, Jaanika. Eesti uuema lastekirjanduse ajalugu saab kaante vahele // Nukits 2013, lk 10.

Palm, Jaanika. Ehtne ja realistlik poisteraamat // Postimees : AK : arvamus, kultuur (2013) 26. jaan., lk. 8. Arvustus: Voolaid, Juhan. Kullamäe lood.

Palm, Jaanika. Everyday Life in the Mirror of Estonian Children's Literature in 1991-2011 // Vaikü literatūra - laisvė ir kontrolė = Freedom and control in/of children's literature. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla, 2013, p. 187-194.

Palm, Jaanika. Jaanika Palmi liidab Muhviga kirjutamise rööm : [intervjuu] / intervjuuerinud Aivi Parijõgi // Õpetajate Leht (2013) 28. märts, lk. 14.

Palm, Jaanika. Karneval ja köögiviljasupp : eesti lastekirjandus 2012 // Sirp (2013) 8. märts, lk 10.

Palm, Jaanika. Kirjanike raamatuelamused lõppevast aastast // Õpetajate Leht (2013) 29.nov. lk 10.

Palm, Jaanika. Kõik lapsed armastavad raamatuid // Naised (2013) 14. november.

Palm, Jaanika; Talivee, Elle-Mari. Laps kirjanduses // Sirp, ISSN 1406-6254. (2013) 6. dets., lk. 8. 22. oktoobril Eesti Lasekirjanduse Keskuses toimunud seminarist.

Soone, Triin. Igal lapsel on õigus raamatule / üles kirjutanud Mari Klein // Õpetajate Leht (2013), 15. nov, lk 13.

Soone, Triin. Juubeli märgid // Nukits 2013, lk 1.

Soone, Triin. Juubeli märgid // Postimees : Raamat (2013) 21. nov., lk. 1

Soone, Triin. Väärilt lapsemeelne // Raamatukogu (2013), nr 5, lk 16-19.

LISA 4. NÄITUSED

Kunstinäitused

1. Ungari kunstniku Kinga Rofuzsi ja Katalin Szegedi isikunäitused (8.01.-02.02.)
2. „Pildid sahtlist”. Tiia Metsa isikunäitus (5.02.-02.03.)
3. „Kuupuu”. Marko Pikkati isikunäitus (5.02.-2.03.)
4. „Ristipidi lood. Mese itt, mese ott”. Eesti ja Ungari illustraatorite ühisnäitus (6.03.-27.04.)
5. Anna Sažina isikunäitus (18.03.-31.05.)
6. Jekaterina Silina ja Victoria Fomina (Moskva) isikunäitused (2.05.-12.07.)
7. Tatjana Gurina (Peterburi) meistriklassis valminud klassikaliste inglise puunukkude näitus (26.06.-12.07.)
8. Sari Airola (Soome) isikunäitus (2.-30.08.)
9. Ede Peebo isikunäitus (2.-30.08.)
10. „Suur, suurem, kõige suurem”. Aliaksandr Dziamidzau (Alexandr Demidovi, Valgevene) isikunäitus (9.09.-2.11.)
11. „mimimi”. Hanna Karaleva (Anna Koroleva, Valgevene) isikunäitus (9.09.-2.11.)
12. Vera Staniševskaja ja Sveta Aleksejeva hobuste nukukolleksioon (4.10.-31.12.)
13. „Kunstniku ateljees”. Kaisukaru 111. Sünnipäeva näitus (25.10.-28.02.2014)
14. Tallinna illustratsioonitriennaali 2009 Grand Prix võitja Varvara Alyai (Venemaa) isikunäitus (6.-30.11.)
15. „Jutustades lugusid”. Judith Clay (Saksamaa) isikunäitus (6.11.-6.01.2014)
16. „Punane õun”. Feridun Orali (Türgi) isikunäitus (3.12.-6.01.2014)

Raamatunäitused

1. Silvi Väljal 85
2. Eno Raud 85
3. 5 kauneimat Eesti lasteraamatut 2012
4. Richard Kivit 125

Raamatuväljapanekud raamatukogus

1. Mis see on? Valge, külm aga pehme
2. Avastades Walt Disney'd
3. Sokid jalga, kindad kätte!
4. Mälestusi lapsepõlvest
5. Eno Raud 85
6. Kodumaal on sünnipäev
7. Millest on tehtud väikesed tüdrukud...
8. Luulelend
9. Meie lapse munapäevad
10. Inetu pardipoeg
11. Universumi äärel
12. Nõiad, tondid, vetevaimud
13. Kevad tuleb salamisi
14. Tallinnal on oma päev
15. Kõige ilusamad pildid-lasteraamatute kunstnikud laia maailmast
16. Ees on seiklusrikas suvi
17. Loomult loom
18. Teistmoodi lood printsessidest ja printsidest
19. Tähesadu: pilk öisesse taevasse
20. Kui Arno isaga koolimajja jõudis...

21. Kas sa räägid loomade keelt?
22. Hiirte pidu
23. Punkarid, räpparid, hipparid jt eesti luules
24. Vana aja koolilood
25. Loeme loomamuinasjutte
26. Ruttu tuttu!
27. Vanaema värsid
28. Sussiaeg
29. Jõuluimed

Rändnäitused

Eesti ja Ungari illustraatorite ühisnäitus „Ristipidi lood. Mese itt, mese ott”

- Haapsalu Kultuurikeskus (8.-29.05.)
- Tapa Linnaraamatukogu (3.06.-19.07.)
- Saare Maakonna Keskraamatukogu (august - september)
- Petőfi Kirjandusmuuseum Budapestis, Ungari (8.10.-31.12.)

Tallinna 4. rahvusvaheline illustratsioonitriennaal (TIT 2013)

- Eesti Rahvusraamatukogu, Tallinn (6.-30.11.)
- Jõhvi kunstikooli galerii, Eesti kunstnike ekspositsioon (12.12.-14.02.2014)
- Vera Pavlova (Venemaa) isikunäitus Tallinna Linnateatris (6.-30.11.)

Rahvusvaheline illustratsiooninäitus „Meremuinasjutud”

- Tapa Linnaraamatukogu (17.04.-25.05.)
- Harju Maakonnaraamatukogu (mai)
- Läänemere Kultuurikeskus Gdańskis, Poola (4.10.-3.11.)

Illustratsiooninäitus „Vanad muinaslood” (Grimmi muinasjutud) Venemaal

- Iževski kunstimuuseum (6.03.-23.04.)

Eesti illustraatorite suurnäitus „Etelästä tuulee. Lõunatuul puhub” Soomes

- Hyvinkää: laste ja noorte kunstikeskus Villa Arttu (11.01.-17.02.)
- Vantaa: laste kultuurikeskus Toteemi (25.02.-15.03.)
- Vantaa: laste kultuurikeskus Pessi (18.03.-14.04.)
- Vihti: vana pastoraat (6.05.-14.06.)
- Forssa: raamatukogu (1.07.-11.8.)
- Turku: Lauste, Numme ja Runosmäe raamatukogud (28.08.-22.09.)
- Tampere: pearaamatukogu Metso (1.-12.10.)
- Hämeenlinna: laste kultuurikeskus ARX (11.11.-31.12.)

Väike illustratsiooninäitus „Peotäis raamatupilte Eesti kunstnikelt”

- Gdański Noortekeskus / Pałac Młodzieży w Gdańsku, Poola (15.11.2012-01.04.)
- Kielce Rahva Muuseumi Kultuuride Dialogi osakonnad / Muzeum Narodowy w Kielcach Muzeum Dialogu Kultur, Poola (25.04.-30.06.)

Tapa Linnaraamatukogus

- Karu kutsub külla (2.-28.09.)
- „Pildid sahtlist”. Tiia Metsa isikunäitus (1.-30.10.)

Saare Maakonna Keskraamatukogus

- Karud Eesti illustraatorite loomingus (veebruar – märts)
- „Kuningas ja Võlur”. Marianna Oklejaki (Poola) illustratsioonid (märts 2013)
- „Pildid sahtlist”. Tiia Metsa isikunäitus (22.04–22.07.2013)
- Ede Peebo illustratsioonid (september – oktoober 2013)
- „Lotte”. Heiki Ernitsa illustratsioonid (november 2013 – jaanuar 2014)

Lääne Maakonna Keskraamatukogus

- „Inglitiivul”. Vera Pavlova (Venemaa) isikunäitus (13.12.12–25.01.)
- „Sõber raamat”. Tiia Metsa isikunäitus (12.02.–1.03.)
- „Karud saavad aru” (5.07.–9.08.)
- „Pilk lastetuppa”. Hanna Karaleva (Valgevene) isikunäitus (6.12.-25.01.2014)

Laagri kooli raamatukogus

- Heiki Ernits „Lottet leiutades I” (märts-aprill)
- Karunäitus (15.10.–31.12.)